

Félmillió devizaforint —őcskavashól

A május 9-től június 28-ig tartó országos vasgyűjtési kampány rendkívül eredményesen végződött: 30 ezer tonna őcskavas gyűlt be a MÉH-átvevőhelyekre a nyolc hét alatt. Ebből a 30 ezer tonnából 12 ezer tonna a vasgyűjtési hónap tiszta hozama.

A népgazdasági szempontból felbecsülhetetlen akció 400—500 ezer forint devizamegtakarítást jelent.

Mindazok a vasgyűjtők, akik 10 kilónál több őcskavasat adtak át az átvevőhelyeken, sorsjegyet kaptak ajándékba. A sorsolást július 28-án, délelőtt 10 órakor tartják, a Madách Színházban. A főnyeremény egy 1000-es Skoda személygépkocsi. Ezenkívül 1300 értékes nyereményt sorsolnak ki.

Szívátültetés Pozsonyban

A kedden 17.00 órakor kiadott jelentés szerint Pozsonyban szívátültetést hajtottak végre. A szívátültetést Karol Siska akadémikus irányításával végezte a pozsonyi klinika sebészcsoportha.

Siska professzor 1906-ban született a jugoszláviai Selenen. Orvosi tanulmányait 1924—30 között a prágai Károly Egyetemen végezte. Száznegyven tudományos munkája jelent meg és számos cikke hazai és külföldi szaklapokban. Tagja a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottságának, elnökhelyettese a Szlovák Tudományos Akadémiának.

A műtétet egy újonnan berendezett műtőben végezték. A műtét 11,30 órakor kezdődött. Az új szívet egy Horváthné nevű pozsonyi asszony kapta, sem gyermeke, sem családja nincs. A férfi donor kedden reggel halt meg baleset következtében. (MTI)

Megmentette a termést

Példás helytállással akadályozott meg gabonatüzet Kutasi Gergely 80 éves gécei tsz-nyugdíjas. A szőlőjébe indult, amikor észrevette, hogy a helyi Béke Termelőszövetkezet 80 holdas gabonatóblája felett vezető 35 ezer voltos távvezeték leszakadt és a keletkezett elektromos ív meggyújtotta a gabonát. Nyomban hozzáfogott a tűz oltásához, s azt sikerült is megfékeznie.

Magyar fényreklám az NDK-ban

„A világ legfrissebb hírei!” — futnak körbe a 160 centis világító betűk: nemzetközi eseményeket hirdetnek, keletre, nyugatra. Az S-Bahn Friedrichstrasse állomása felett, húsz méter magasságban e héten helyezték el a magyar szabadság alapján készített, a világ egyik legmodernebb, mozgó alkatrészét nem tartalmazó teljesen tranzisztorizált fénytájékoztatóját. A betűk kírását a tranzisztoros logikai elemek, vezérléssel végzik. A berendezés szabályozható fényerővel működik. A Neues Deutschland újság rendelkezése, a magyarországi Villamos Automatikai Intézet szakemberei gyártották a vállalt határidő előtt egy hónappal korábban.

A VILATI rövidesen hasonló berendezést szállít szovjet rendelésre is.

Nagy lehetőség — lehangoló tény

Gázkonferencia Békéscsabán

A napokban, amikor Békés megyei tanács végrehajtó bizottságának, s még néhány társrendezőnek a meghívóját kézhez kaptuk, őszintén fellelégtünk: végre! Tán kimozdul holtpontról az ügy... Az Országos Gáz- és Kőolajipari Tröszt vezérigazgatóságának képviselői kívánnak tárgyalni három megye — Békés, Csongrád és Bács — állami vezetőivel és felelős mezőgazdasági szakembereivel a magyar földgáz mezőgazdasági hasznosításáról.

0,3 százalék

A tegnapi tanácskozáson Csatári Béla, a Békés megyei tanács vb elnökhelyettese, amidőn köszöntötte az érkekeztet, azzal kezdte: „A földgáz belépése a mezőgazdasági termelésbe legálabb olyan forradalmi jelentőségű változást ígér nekünk, mint annakidején a mezőgazdaság átszervezése volt.” Állítását később több tudományos igényű előadás is bizonyította.

Bencze László, az OKGT helyettes vezérigazgatója, miközben hazai szénhidrogén-kutatásunk és a termelés fejlődésének áttekintését adta, elmondotta, hogy jelenleg mintegy 100 milliárd köbméter felkutatott, s nagyobb részt már feltárt gázvagyonunk van. Szavaiából aggodás csendült ki e hatalmas értékű nemzeti kincs felhasználását illetően a mezőgazdaság vonatkozásában. A mezőgazdaság egyik legnagyobb fogyasztója lehetne a földgásnak, mégis, a jelenlegi igények éves szinten az össz fogyasztás 0,3 (!) százalékát is csak felkerekítésével érik el. Pedig ha a tsz-ek és állami gazdaságok fo-

gadnak a földgázt... Mi lenne akkor? Erről dr. Krénusz Ferenc, a MEZŐBER Vállalat osztályvezetője mondott el sok mindent tudományos számításokra hivatkozva. Csak néhányat a legizgalmasabbak közül.

Paprika, hús

Ha a szegedi és a kalocsai fűszerpaprika festékanyagát az örleményekben csak egyetlen százalékkal tudnák növelni, ez évi 1 millió dollárt hozna a külkereskedelemből a népgazdaságnak. S ha a nyerspaprikát földgázzal üzemelő szárítóokban kezelhetnék, ezt az egymillió dollárt máris a zsebükben érezhetnék. Köz tudott ugyanis, hogy a paprika a hosszú természetes szárítás folytán festékanyagának jelentős részét elveszíti. A témához tartozik az is, hogy szárítóüzemek hiányában az össztermésnek évente mintegy 8 százaléka elpusztul. Gázzal ezt is meg lehetne menteni. Szólt arról is, hogy csupán egyetlen tszben évente több száz mázsa hús lehetne abból a takarmányból, ami általában veszendőbe, hogy az állatok saját testük hőjével fűtenek önmagukra istállóinkban a téli hónapokban. Lucernatermésünk tápértékét mintegy 50 százalékkal lehetne növelni, ha meleg levegős szárítóokban lisztként dolgozhatnánk fel. A másik nagy felhasználási terület a palántanevelés. Területenként földgázra épített „palántagyárakat” kellene létrehozni. A palántát trágyatálpas melegágakban állítják elő ma még a kertészek. Száz négyzetméter melegágba 200 mázsa istállótrágyát kell betaposni. A szervestrágya millió tonnát is szabadíthatnánk fel szántó földjeink számára. Idővel

megszűnhetnének talajerő-gazdálkodási gondjaink is.

Savanyú szőlő

Az elhangzott tényeket a jelenlevő szakemberek igazolták. Néhány vitázó szavából mégis ezt kellett értenünk: „Savanyú a szőlő”. S hogy miért, azt leginkább Kelemen Sándornak, az OKGT főosztályvezetőjének szavaiból derült ki. Az OKGT bizonyos rég elavult rendelkezés alapján olyan magas áron kívánja eladni a földgázt a mezőgazdaságnak, hogy ahhoz szólni se igen lehet. Ezer kilokalória gáz ára 10 fillér. Ez hozzávetőlegesen egy forintot jelent köbméterenként.

Több országos hírű kohászati, vegyipari üzem neve is szóba jött, hogy ezekben a jelenlegi árak mellett is milliós nyereséggel hasznosítják a földgázt. A mezőgazdaságot azonban értelmetlenség lenne a Borsodi Vegyiművekhez vagy éppen az Ózdi Kohászati Művekhez hasonlítani. Először is, ezek odaszállítva kapják ennyiért a gázt, míg a tsz-ek többsége a helyszínen, vagy a gerincevezeték mentén használná fel. Valaki megkérdezte: mennyiért adnák a kísérő gázt, mely millió köbméter szám válik a kutak környékén fáklialángos? Erre is van rendelkezés: hús százalékkal olcsóbban, mint a kitermelt, csőbefogott gázt. Folyosóvélemény volt: ha így van, akkor hát éjjenek a fáklák csak tovább. A kőolaj képviselői maguk mondták el: a kísérő gáz nem kívánatos mellékterméknek minősül tulajdonképpen most is. Akkor hát miért nem használhatja ezt fel méltányos áron a mezőgazdaság? A gázhasznosításhoz sokmillió beruházásra lenne szükség, s mindezt a tsz-eknek kellene állniok. Az OKGT egy kilométer hosszú szárnyvezetékét csak akkor hajlandó építeni, ha a megrendelő legalább évi egymillió köbméter gázfogyasztást szavatol.

A tárgyalópartnerek, közelebből megismerve a felteteleket, lehangoltan hagyták el a tanácskozást. Így vált ez a rendkívül nagy jelentőségű téma kissé komolytalanná Békéscsabán. Azt kérdezték egymástól az emberek: miért éppen csak a mezőgazdaságnak érdeke a földgáz hasznosítása? Ezt a „gesztenyét” így még akkor sem tudnák a mezőgazdasági üzemek kikaparni a tűzből, ha elegendő pénzük volna beruházásokra.

Csepi József

Asszonyors

Napról napra reggel 5 órakor indulnak munkába a külvárosokból, kerékpáron, villamoson, autóbusszon az asszonyok. Szerencsések, ahol nincs három műszak, vagy ahol sikerült megoldani, hogy ritkábban kerüljenek az éjszakai műszakba. Elvégzik a munkájukat, mert természetesen az igények velük szemben sem mások, mint a férfiakkal... elvégzik a munkájukat, s kezdődik egy másik munka, amelyik semmivel sem igénytelenebb és könnyebb, mint az előző volt.

Műszak után kezdődik a vásárlás, azután otthon a rendszeres ételkészítés, mert legtöbb esetben a kétkézi munkásoknál, ahol mindketten dolgoznak, a vacsora jelenti a fő étkezést. Rendben kell tartani a ház táját, tisztán járjanak a gyermekek, a férj. S következik a mosás, takarítás, úgy, hogy mire estére kelvén befejeződik a nap a munkássasszony „holtfáradtan” esik ágyának, s egyáltalán nincs kedve olvasni, televíziót figyelni, vagy éppen a férjét szórakoztatni. Ez akkor is így van, ha erről keveset beszélünk.

Egy újságciikk nem változtatja meg ezeket a körülményeket, nem is ez a célja. Csak emlékeztetni kíván arra a nehéz helyzetre, s körülményekre, ami az asszonyokat körülveszi, s amiben az asszonyok élnek. Az egyik legnagyobb társadalmi probléma ez. Nemcsak azért, mert korán megöregszenek a mi asszonyaink is, persze ez is egy nagyon szomorú tény, de legalább ilyen jelentőségű, hogy a gyerekek nevelésére voltaképpen valóban nem jut idő. Gyakran méltatlankodnak azon, hogy rossz az a gyerekek, vásottak, neveletlenek. Miután az óvodai férőhelyek száma nem áll arányban a meglevő, születendő gyerekek számával, a gyerekek zöme a családi környezetben marad és onnan kerül iskolába. Különösen munkások és parasztok gyerekei nevelődnek otthon, a szülő házában.

Mikor ér rá törődni gyerekével az asszony, vagy az ember, amikor mindkét keze tele van munkával? A férfi is legtöbb esetben 10—14 órát dolgozik naponta, hogy javítsa a család anyagi helyzetét. Az asszony pedig három-négyszeres leterheltségével képtelen arra, hogy megfelelő pedagógiai eszközökkel dolgozzon gyerekei körében.

Nem lehet okolni a társadalmat, sem a körülményeket. Az régen divatjamúlt felfogás, hogy az asszony maradjon otthon. Még akkor is, hogyha ezt a család nevelése indokoltá tenné. A társadalmi egyenjogúság megkívánja azt, hogy a nő is minden tekintetben egyenrangú szerepet játsszék, s azonos ember legyen a férfiakkal. Az asszony keresetére is szükség van a családban, mert nőnek az igények, szeretnének kicsit jobban ruházkodni, szebben bútorozkodni, s ott, ahol két-három gyerek van, egy keresetből nem oldható meg.

Vitathatatlan, hogy a bölcsődei és óvodai férőhelyek sokat levesznek a gondokból. Szükséges ezeknek a számát a következő években Szegeden nagyobb mértékben növelni, különösen akkor, hogyha egyre több helyen áttérnek az ötnapos, illetve a 40 órás munkahétre. Nagy segítség az is, hogy a háztartásokat gépesítik. Ez nem frázis, mert ahol a háztartási felszerelések modernnek, ott negyedannyi idő alatt el lehet végezni ugyanazt a munkát, mint ahol a régi módon tartják rendben a lakásokat. Nincsen abban semmi szégyen, hogy a férfiak zöme részt vállal a család fenntartásának kötelezettségeiből otthon is, és a házimunkát éppen úgy végzi, mint az asszony.

A jövő mégiscsak az, hogy a bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növelése, a háztartási gépek szélesebb körű tervezése és termelése és olcsóbbá tétele könnyít az asszonyok sorsán. S az egyenrangúság és a társadalmi egyenjogúság elve — bármily banálisnak hat — magában foglalja azt is, hogy a férj otthon segítje, társa legyen az asszonynak.

A kereseti viszonyok javulásával arra is lesz mód talán, hogy az asszonyok rövidebb munkaidőt töltsenek munkahelyükön. A félnapos műszakok nagy segítséget jelentenének és jelentenek majd a családanyáknak. Hasonlóképpen az életkörülmények javulása növeli a családok anyagi lehetőségét is. Voltaképpen a félműszakos munkakörök is ettől függően töltik be szerepüket.

Szükséges figyelmet fordítani az asszonyok életére, gondjaira, nagyobb megbecsülést nyújtani számukra, és ahol csak lehet, olyan előnyben részesíteni őket, amely bir megfelelő morális alappal: kifejezi az elismerést ezért, mert a mi asszonyaink sorsa, élete bizony elég nehéz.

BALOGH JÁNOS

Szolidaritási központ a VIT fővárosában

Szofia fesztivállázban ég. Nincs olyan lakóház és intézmény, amely valamilyen módon nem emlékeztetne a közelgő IX. VIT-re — tájékoztatót Schütz István, a DIVSZ sajtóirodájának vezetője, aki a minap tért vissza a bolgár fővárosból. — Utazásunk célja az volt, hogy megszervezzük a fesztiválon felállítandó szolidaritási központot. Fő törekvésünk: bemutatni, mit tett eddig, s mit tesz a De-

mokratikus Ifjúsági Világ ifjúság képviselőinek a szövetség Vietnámért, és szolidaritási akció első szakaszában összegyűlt 100 ezer dollárt.

Budapestről három propagandaautóbust indít a De-utáni első nap — a VIT demokratikus Ifjúsági Világ-vietnami ünnepe. A DIVSZ szövetség. A kocsikban non-ekkor adja át a vietnami stop mozi működik.

SZERDA,
1968. JÚLIUS 10.

DEL-MAGYARORSZAG 3